

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
" " " 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050406-"Maliyyə", 050409-"Mühasibat", 050407-"Marketinq", 050405-"İqtisadiyyat".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Menecment (İşçi tədris proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin 16 dekabr 2024-cü il tarixli 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu: İPF-B09

Tədris ili: IV (2024-2025). Semestr: VIII

Tədris yükü cəmi: 70 saat. Auditoriya yükü-24 saat: (Mühazirə 14 saat, seminar-10 saat).

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7

Auditoriya № :

Saat :

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: i.f.d. Fərid Xankişiyev

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 saylı korpus.

Məsləhət saati: I-II günlər: saat 09⁰⁰-10⁰⁰

E-mail ünvanı: ferid_khan@mail.ru

III. Təvsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

- 1.Şahbazov K.A, Məmmədov M.H, Həsənov H.S. Menecment. Bakı – 2007.
- 2.A.İmran. Menecment. Bakı-2007.
- 3.Ə.H.Ələkbərov, M.Ə.Vəliyev, S.H.Pürhani. Menecment. Bakı-2013.
- 4.Şahbazov K.A, Məmmədov M.H, Həsənov H.S. Dövlət və bələdiyyə idarəçiliyi.Bakı–2010.
- 5.Грачев М.В. Суперкадры: Управление персоналом между народный корпораций – М, Дело, 1993.
- 6.Майкл Портер. Конкуренция – Санкт-Петербург, Москва-Киев, 2003.
- 7.Менеджмент (под.ред. Ю.А.Цыпкина) – М, 2001.
- 8.Менеджмент: 100 экс-х ответов, М, 2003 (составитель А.С.Пелих).

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Makroiqtisadiyyat", "Firmanın iqtisadiyyatı" və "Yumşaq bacarıqlar" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Maliyyə risklərinin idarə edilməsi", "Audit", "Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" və "Satışın idarə edilməsi" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: "Menecment" fənni dedikdə, fənlərarası elmi biliklər sahəsi kimi başa düşülür. Çünki elə bir sahə yoxdur ki, orada idarəetməyə ehtiyac olmasın. Məsələn, maliyyə iqtisadiyyatının bir sahəsidir və onun menecmenti də vardır. Həmçinin istehsal, marketinq, innovasiya, kommersiya, informasiya və s. Menecment xalq təsərrüfatının, onun ayrı-ayrı sahələrinin idarə edilməsinin əsasını təşkil edir. Menecment çox məsuliyyətli bir fəaliyyətdir. Bu məqsədlə, idarəetmənin təsirli və məqsədyönlü olması üçün idarə edən şəxslərin bilik və bacarıqlara malik olması vacibdir.

Tələbələrə idarəetmənin tarixi və məktəbləri haqqında məlumatlar verilməsi, menecerlərin funksiyalarından, idarəetmə metodlarından, idarəetmədə informasiya və kommunika-siyanın önəmindən və s.-dən bəhs edilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin idarəetməyə elmi cəhətdən yanaşma, müəssisələrin təşkilati-quruluşu, idarəetmə üsulu və üslubu, menecmentin prinsipləri, təsər-rüfat subyektlərinin təşkilati-hüquqi formaları və onların idarə olunması haqqında məlumatlar verilir. Menecmentə elmi yanaşma idarəetmə fəaliyyətinə, idarəetmə prosesinə, onun funksiya, metod və prin-siplərinə elmi-nəzəri baxışların məcmusundan ibarətdir. Kursun tədrisi zamanı menecmentin alt sistemləri elmi cəhətdən şərh olunur, idarəetmə prosesinin həyata keçirilməsi texnologiyası izah edilir, bu zaman tələb olunan idarəetmə vasitələri və alətlərinin təsviri verilir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- *tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.*
- 9 bal-*tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.*
- 8 bal-*tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;*
- 7 bal- *tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir*
- 6 bal- *tələbənin cavabı əsasən düzgündür.*
- 5 bal-*tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.*
- 4 bal- *tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;*
- 3 bal- *tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;*
- 1-2 bal- *tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.*
- 0 bal- *suala cavab yoxdur.*

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X.Təqvim planı: Mühazirə 14 saat, seminar 10 saat, **Cəmi: 24 saat**

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. "Menecment" anlayışının mahiyyəti və xarakterik xüsusiyyətləri. İdarəetmə nəzəriyyələrinin təkamülü. Plan: 1.İdarəetməyə yanaşmalar və menecment anlayışı 2.Menecmentin məqsədi, vəzifələri və xarakterik xüsusiyyətləri 3.Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər 4.Menecmentdə yanaşmalar 5.İdarəetmə anlayışının ümumi təkamül prosesi 6.İdarəetmənin inkişafının əsas dövrləri 7.İdarəetmə məktəbləri 8.İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri	2	
2.	Mövzu 2. İdarəetmənin təşkili formaları və üslubları. İdarəetmənin əsas və köməkçi funksiyaları. Plan: 1.İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər 2.İdarəetmə səviyyələri 3.İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili 4.İdarəetmə üslubları 5.İdarəetmə funksiyalarının təsnifləşdirilməsi 6.İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları 7.İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası 8.İdarəetmənin nəzarət və marketinq funksiyaları 9.İdarəetmənin köməkçi funksiyaları	2	

3.	Mövzu 3. İdarəetmə metodları və onun effektivliyində risklərin önəmi. Kommunikasiya prosesi və onun təsnifləşdirilməsi. Kadr ehtiyatlarının idarəedilməsinin təşkili. Plan: 1.İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod 2.İnzibati və sosial-psixoloji metod 3.İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi 4.İnformasiya anlayışı və onun növləri 5.Kommunikasiya anlayışı və onun növləri 6.Şəxslərarası kommunikasiya 7.Təşkilati kommunikasiya 8.Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu 9.Kadr ehtiyatlarının idarə olunması	2	
4.	Mövzu 4.İdarəetmədə tərbiyə və etikanın önəmi. Komanda işi, rəhbərlik və liderlik. Plan: 1.Özünüidarəetmə anlayışı 2.İdarəetmədə tərbiyə komponentləri 3.İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinspləri 4.Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi 5.Komanda işinin effektivliyi 6.Komandanın inkişaf mərhələləri 7.Rəhbərin keyfiyyət göstəriciləri 8.Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri	2	
5.	Mövzu 5. Firmanın strategiyası və onun təhlili. İstehsalatda idarəetmə prosesinin təşkili. Plan: 1.Müəssisənin imkanlarının öyrənilməsi 2.Strategiyaların SWOT və GETS təhlil modelləri 3.Firmanın strategiyasının seçilməsi 4.Strategiyanın işlənilməsi 5.İstehsalın idarəedilməsi 6.Keyfiyyətin idarə edilməsi 7.İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası 8.İdarəetmə qərarlarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri	2	
6.	Mövzu 6. Menecerlik qabiliyyəti və onun xarakterik xüsusiyyətləri. Daxili və xarici etik problemlərinin idarə edilməsi. Maliyyə,innovasiya və investisiya menecmenti. Plan: 1.Menecmentdə rəhbər anlayışı 2.İşgüzar etiket qaydalarının əsas sahələri 3.Menecerin mövcud resurslardan səmərəli istifadəsi 4.Korporasiya daxili davranış	2	

	5. İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar 6. Korporasiyanın xarici etik problemləri 7. Maliyyə menecmenti anlayışı və onun vəzifələri 8. Maliyyə menecmentinin funksiyaları və maliyyə planları 9. Innovasiya menecmentinin təşkilati formaları 10. İnvestisiya menecmenti.		
7.	Mövzu 7. Satış və reklam fəaliyyətinin idarə olunması xüsusiyyətləri. İdarəetmədə sosial məsuliyyətin önəmi. Müasir dövrdə idarəetmə istiqamətləri. Müasir dövrdə idarəetmə istiqamətləri. Plan : 1. Satış prosesinin məzmunu 2. Satış prosesinin təşkili 3. İstehlak bazarında reklam fəaliyyətinin təşkili 4. Reklamın təsiri, qəbul edilməsi prosesi və idarə edilməsi 5. Sosial məsuliyyətin mahiyyəti və məzmunu 6. Daxili korporativ sosial məsuliyyətin növləri 7. Xarici korporativ sosial məsuliyyət 8. İdarəetmənin hüquqi əsasları 9. Müəssisələrin sağlamlaşdırılması və iflasının idarə olunması 10. Elmi-texniki tərəqqinin idarə olunması 11. Müasir idarəetmədə (menecment) sistemində marketing	2	
	Cəmi:	14	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olmalı olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: "Menecment" fənninin öyrənilməsi tələbələrə imkan verəcəkdir ki, onlar işçi heyətinin əməyi, məhsulun keyfiyyəti, elmi-texniki tərəqqi, bələdiyyələrin idarə olunması, müəssisənin sağlamlaşdırılması, müflisləşməsi və iflası, idarəetmənin hüquqi əsasları məsələləri barədə informasiyalara yiyələnsinlər. Bunlardan əlavə bu fənnin tədrisi tələbələrə istehsal rəhbərinin işinin təşkili, menecmentdə kommunikasiya, kollektivdə münaqişələr, qrup dinamikası, istehsal kollektivinin idarə edilməsinin sosial problemlər ilə bağlı təhlillərlə tanış olmağa kömək edəcəkdir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : -----

XIV. Kollokvium sualları:

1. İdarəetməyə yanaşmalar və menecment anlayışı
2. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
3. Menecmentdə yanaşmalar
4. İdarəetmə məktəbləri
5. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri
6. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
7. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilatçı funksiyaları
8. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi

9. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
10. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması

XV. İmtahan sualları:

1. İdarəetməyə yanaşmalar və menecment anlayışı
 2. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
 3. Menecmentdə yanaşmalar
 4. İdarəetmənin inkişafının əsas dövrləri
 5. İdarəetmə məktəbləri
 6. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri
 7. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
 8. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili
 9. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları
 10. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
 11. İdarəetmənin nəzarət və marketing funksiyaları
 12. İnzibati və sosial-psixoloji metod
 13. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi
 14. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
 15. Təşkilati kommunikasiya
 16. Kadr ehtiyatlarının idarə olunması
 17. İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinsipləri
 18. Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi
 19. Komanda işinin effektivliyi
 20. Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri
 21. Firmanın strategiyasının seçilməsi
 22. Strategiyanın işlənilməsi
 23. Keyfiyyətin idarə edilməsi
 24. İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası
 25. Menecmentdə rəhbər anlayışı
 26. Korporasiya daxili davranış
 27. Maliyyə menecmentinin funksiyaları və maliyyə planları
 28. İnnovasiya menecmentinin təşkilati formaları
 29. Satış prosesinin təşkili
 30. Reklamın təsiri, qəbul edilməsi prosesi və idarə edilməsi
 31. Sosial məsuliyyətin mahiyyəti və məzmunu
 32. Daxili korporativ sosial məsuliyyətin növləri
 33. Xarici korporativ sosial məsuliyyət
 34. İdarəetmənin hüquqi əsasları
 35. Müəssisələrin sağlamlaşdırılması və iflasının idarə olunması
- "Menecment"** fənni üzrə fənninin sillabusu **050406-"Maliyyə", 050409-"Mühasibat", 050407-"Marketing", 050405 - "İqtisadiyyat"** ixtisasları üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.
- Sillabus **"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"** kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (16 dekabr 2024-cü il protokol №4).

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos. A.T.Əfəndiyeva

dos., i.f.d. F.X.Xankişiyev